

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Štátny archív v Bratislave

Bratislavská župa I.

Morové spisy

1738 – 1740 (1745)

Inventár

Ľuboš Janaček

2021

Obsah

Úvod.....	2
Inventár.....	6
1. Nariadenia nadriadených orgánov	6
a) Intimáty Kráľovskej miestodržiteľskej rady.....	6
b) Mandáty panovníka.....	11
2. Súpisy škôd.....	11
3. Účtovná dokumentácia	13
4. Rôzne.....	14
Menný register.....	15
Miestny register.....	16
Vecný register.....	20

Úvod

Protimorové opatrenia v Uhorsku

Morové epidémie, ktoré ľudskú spoločnosť postihovali v pravidelných intervaloch približne do konca 18. storočia, sú právom pokladané za jedno z najničivejších ochorení pandemického charakteru.¹ V snahe zmierniť ich nebezpečné vyčíňanie zavádzali morom postihnuté krajiny viaceré bezpečnostno-preventívnych opatrení, ktoré obmedzovali pohyb obyvateľstva a činnosť viacerých významných inštitúcií. Bola obmedzená činnosť obchodu, trhovníctva, škôl, súdnictva či pôšt.

Do prvej polovice 18. storočia nebola oblasť zdravotníctva uhorskými úradmi – až na výnimky počas obdobia veľkých zdravotných epidémií – takmer žiadnym spôsobom celoplošne regulovaná.² Od roku 1727 sa najvyšším uhorským úradom, ktorý pôsobil v oblasti zdravotníctva, stala zdravotnícka komisia Kráľovskej miestodržiteľskej rady. V priebehu roku 1738 sa k nej pridružil ešte užší zdravotnícky výbor.³ Ich vydávaným regulatívom a nariadeniam, ktoré vychádzali predovšetkým z praktických skúseností, podliehali všetky uhorské stolice a slobodné kráľovské mestá.

V prípade prepuknutia morovej epidémie boli pre zabezpečenie koordinovaného postupu na zamorenom území ustanovovaní vrchní moroví komisári. V roku 1739 boli do tejto dočasnej funkcie menovaní napr. miestodržiteľskí radcovia Pavol Balaša a Ján Esterházi, ktorí mali dozerať nad organizáciou protimorových stráží v súvislosti s kontrolou zasiahnutého územia a jeho obyvateľstva.

Jednu z prvých reakcií zdravotníckych úradov v prípade podozrenia na výskyt ohniska morovej nákazy predstavovalo vyslanie skupiny zdravotníkov, ktorí mali v danej oblasti vykonať obhliadku a zhodnotiť závažnosť situácie. Pokiaľ by ich zistenia preukázali, že v danej oblasti je skutočne prítomná morová nákaza, mal byť – v súlade s vydanými

---

¹ Morové ochorenie spôsobovala baktéria nazývaná *Yersinia pestis*, ktorá bola pomenovaná po jej objaviteľovi francúzsko-švajčiarskom lekárovi Alexandrovi Yersinovi. Na človeka sa prenášala z hlodavcov, ktorí boli hostiteľmi blch morových. Baktéria sa množila v tráviacom trakte blchy, zablokovala jej žalúdok, kvôli čomu začala blcha hladovať. V márnej snahe sa nakŕmiť preto potom hrýzla aj živočíchov, ktorí neboli jej bežnými hostiteľmi. BERGDOLD, Klaus. *Černá smrť v Európe. Veľký mor a koniec stredoveku*. Praha: Vyšehrad, 2002, s. 29 – 30. ISBN 80-7021-541-0.

² BOKESOVÁ-UHEROVÁ, Mária. *Zdravotníctvo na Slovensku v období feudalizmu*. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1973, s. 121 – 127.

³ KUŠNIRÁKOVÁ, Ingrid. Verejné zdravotníctvo a ochrana zdravia obyvateľstva v čase panovania Márie Terézie. In: KUŠNIRÁKOVÁ, Ingrid et al. *"Pre blaho nášho ľudu, všetkých našich kráľovstiev a provincií": reformná politika Márie Terézie a jej pokus o modernizáciu Uhorska*. Bratislava: Historický ústav SAV, 2016, s. 133 – 158. ISBN 978-80-224-1534-7; KUŠNIRÁKOVÁ, Ingrid. Bratislavský konvent a nemocnica milosrdných bratov v ranom novoveku. In: *Viera a život: časopis pre kresťanskú orientáciu*, roč. 26, 2016, č. 6, s. 76. ISSN 1335-6771.

protiepidemickými predpismi – v každej postihnutej oblasti zriadený menší zdravotnícky výbor tvorený prevažne zdravotníkmi (lekári, felčiar, farmaceuti, lekárnici, kúpeľníci). Ich úlohou bolo priebežne informovať o narastajúcej, respektíve klesajúcej krivke nakazených, predstavovali tiež komplexné opatrenia, ktoré by bolo potrebné v dôsledku zníženia mortality v dohľadnej dobe zaviesť do praxe. Na druhej strane posielali pravidelné, zväčša týždenné alebo mesačné hlásenia nadriadeným úradom, kde informovali napríklad o počte osôb, ktoré z dôvodu moru boli nútené opustiť svoje domovy a migrovali na územie nezasiahnutých častí krajiny.

V snahe zabrániť hromadnému rozšíreniu moru do ostatných častí Uhorska bol okolo postihnutej oblasti vytvorený sanitárny kordón. Jeho používanie nariadil ešte v roku 1728 panovník Karol VI.⁴ Po prepuknutí morovej epidémie v roku 1738 sa sanitárny kordón tiahol naprieč územím Temešvárskeho banátu, Vojvodiny, Srijemska a Slavónie.⁵ Kontrolu nad územím sanitárneho kordónu vykonávala protimorová stráž tvorená komisárom, strážcami a hajdúchmi. Výška ich mesačného príjmu bola takáto: komisár mal desať zlatých, strážca sedem zlatých a hajdúch šesť zlatých. Opustiť ohnisko morovej nákazy bolo možné iba prostredníctvom presne určených miest a po legitimovaní sa zdravotníckym dokladom (*litterae passuales*). Osobitná pozornosť sa pri prechode venovala vojakom, obchodníkom, potulným kňazom, židom a Rómom. Oprávnenie vydať zdravotnícky doklad mali predovšetkým mestské magistráty, lekári a vojenský velitelia. Keďže z vtedajšieho pohľadu išlo o dokument s krátkodobou platnosťou, najst' jeho presné znenie je v súčasnosti skôr raritou. V rámci zachovanej formulárovej predlohy však vieme, že okrem potvrdenia zdravotného stavu obsahoval údaje o približnom veku, postave či farbe vlasov. V pase boli uvedení tiež spoločníci, ich fyzické proporcie a vek. Za vydanie zdravotného dokladu nebol pýtaný žiaden taxačný poplatok. Pri prechode sanitárnym kordónom sa v karanténnej stanici vyhotovoval tiež súpis hnutelných vecí, ktoré si osoba so sebou odnášala.

V rámci prísnej kontroly hraníc existovali, prirodzene, výnimky, ktoré na základe osobitného poverenia umožňovali určitým osobám bezkaranténny prechod – zväčša išlo o lekárskeho personál a jeho sprievod. Krátkodobá výnimka na prechod hranicami bola udelená aj počas žatvy alebo zberu jesennej úrody.

---

⁴ KUŠNIRÁKOVÁ, Ingrid. Základné právne úpravy uhorského zdravotníctva v čase panovania Márie Terézie. In: TUREČKOVÁ, Katarína (ed.). *Premeny života v habsburskej monarchii v čase panovania Márie Terézie: zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie konanej dňa 17. júna 2016 v Holiči na Holičskom zámku*. Holič: Mestský úrad, 2016, nestránkované. ISBN 978-80-972-4019-6.

⁵ MV SR, ŠA-BA, f. BŽ-I, odd. morové spisy, inv. č. 1-5, 8-12.

Keďže morová nákaza sa z pôvodného sanitárneho kordónu v oblasti Temešvárskeho banátu (Sedmohradsko) pomerne rýchlo v priebehu roka 1738 rozšírila až za mesto Segedín, odkiaľ sa potom začala nekontrolovateľne šíriť do ďalších uhorských regiónov, najmä však do Budína a Pešti, museli protimoroví komisári napokon pristúpiť až k uzavretiu vonkajších hraníc štátu. Východné hranice s Osmanskou ríšou boli strážené nepretržite bez ohľadu na prebiehajúcu morovú epidémiu. Na západných hraniciach štátov habsburskej dŕžavy boli umiestnené viacpočetné pohraničné stráže a prechod na územie druhého štátu bol možný iba na vopred určených miestach a po absolvovaní predpísanej karantény.

Vstup do miest a dedín bol v uzavretých oblastiach veľmi prísne kontrolovaný, pričom navštíviť ich počas tohto obdobia sa dalo iba po preukázaní sa zdravotným dokladom. Ak by i napriek tomu v rámci mestskej society prepukla morová nákaza, mali byť všetky infikované osoby umiestnené do štyridsaťdňovej karantény na odľahlom mieste mimo mesta. Závažné porušenie karantény sa mohlo trestať smrťou. Všetky príbytky, v ktorých sa vyskytli prípady morovej nákazy, či dokonca úmrtia, boli dané do prechodnej karantény, počas ktorej ich dôkladne vydezinfikovali a vyvetrali. Navrátiť sa pri vstupe do mesta museli pred strážami preukázať potvrdením o absolvovaní karantény. Aby mohlo byť žiadateľom takéto potvrdenie vydané, museli sa dotyčné osoby najskôr podrobiť lekárskej prehliadke, ktorá mala posúdiť ich zdravotný stav.

Spôsob spracovania a usporiadania

Spracovanie fondového oddelenia *Morové spisy* si vyžiadalo vytvorenie novej vnútornej štruktúry. Fondové oddelenie pozostáva predovšetkým z listinného materiálu (intimáty), mandátov a účtov. Za základnú inventarizačnú jednotku sme si stanovili jednotlivinu. Archívne dokumenty sme pri spracúvaní rozdelili podľa ich obsahu do štyroch skupín. V rámci každej vecnej skupiny sú archívne dokumenty radené chronologicky. Inventárny záznam tvorí výstižný regist a dátum vydania, resp. časový rozsah. Morové spisy obsiahnuté v tomto inventári sú uložené v jednej archívnej škatuli. Ich fyzický stav môžeme klasifikovať ako dobrý. Inventár spolu obsahuje 73 inventárnych jednotiek. Jeho štruktúra je nasledovná:

- 1. Nariadenia nadriadených orgánov**
  - a) Intimáty Kráľovskej miestodržiteľskej rady
  - b) Mandáty panovníka
- 2. Súpisy škôd**
- 3. Účtovná dokumentácia**
- 4. Rôzne**

Protokolárny záznam

Inventár k fondovému oddeleniu *Morové spisy 1738 – 1740 (1745)* vyhotovil v roku 2021 pracovník Štátneho archívu v Bratislave Mgr. Ľuboš Janaček.

Spôsob vyžiadania archívnych dokumentov

Pri vyžiadaní a citovaní dokumentov z archívneho fondu je nutné uviesť: *Názov alebo skratka archívu*: Štátny archív v Bratislave – ŠABA, *názov alebo značku fondu*: Bratislavská župa I. – BŽ I., *názov fondového oddelenia*: Morové spisy, napokon je potrebné uviesť *inventárne číslo*.

Štátny archív v Bratislave

Inventár

---

1. Nariadenia nadriadených orgánov a) Intimáty Kráľovskej miestodržiteľskej rady

1	11. júl 1738	1
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o zriadení sanitárneho kordónu medzi mestami Csongrád a Baja z dôvodu prepuknutia moru v Segedíne a Subotici.	
2	15. júl 1738	
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o opatreniach na zamedzenie šírenia moru zo Sedmohradska.	
3	29. júl 1738	
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o vybudovaní karanténnej (kontumačnej) stanice v Kecskeméte pre osoby prichádzajúce z morom postihnutých krajín.	
4	9. august 1738	
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o opatreniach na zamedzenie šírenia moru zo Sedmohradska.	
5	19. august 1738	
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o opatreniach na zamedzenie šírenia moru zo Sedmohradska.	
6	7. október 1738	
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o povinnosti vojakov získať pred svojim odchodom od vojska zdravotný doklad overený príslušným vojenským veliteľom.	
7	7. október 1738	
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o povolení prechodu cez rakúsko-uhorské hranice za účelom zberu jesennej úrody.	
8	10. október 1738	
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o povinnosti vybudovať dve alebo tri karanténne (kontumačných) stanice na rieke Dráva pre vojakov vracajúcich sa zo Slavónie, nakoľko sa morová nákaza začala šíriť už aj v Sriemskych Karlovciach a Petrovaradíne.	
9	14. október 1738	
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o povinnosti vojakov vracajúcich sa zo Slavónie podrobiť sa pred pokračovaním svojej cesty karanténe.	

inv. č.	dátum	inventárna jednotka	č. škatule
10	17. október 1738		1
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o povinnosti osôb prichádzajúcich z oblasti Sriemska alebo Slavónie podrobiť sa pred pokračovaním svojej cesty karanténe vo Vukovare, resp. Kecskeméte.		
11	21. október 1738		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o povinnosti vojakov vracajúcich sa zo Slavónie podrobiť sa pred pokračovaním svojej cesty karanténe.		
12	24. október 1738		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o opatreniach na zamedzenie šírenia moru z územia Sedmohradska.		
13	31. október 1738		
	Napomenutie Kráľovskej miestodržiteľskej rady z dôvodu porušenia protimorových opatrení, keď sa vo Vacove napriek všeobecnému zákazu uskutočnil jarmok.		
14	14. november 1738		
	Sprievodný prípis Kráľovskej miestodržiteľskej s protimorovými opatreniami dvorskej zdravotníckej komisie vo Viedni (<i>Ordo mundationis</i>).		
15	14. november 1738		
	Sprievodný prípis Kráľovskej miestodržiteľskej rady s mandátom Karola VI. o aktuálnych protimorových opatreniach.		
16	14. november 1738		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o rozhodnutí nezamedziť obchodnú činnosť osobám, ktoré sa preukážu zdravotným dokladom.		
17	28. november 1738		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o zriadení zdravotných stredísk pre morom nakazené osoby.		
18	9. december 1738		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o opatreniach na zamedzenie šírenia moru.		
19	19. december 1738		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o povinnosti stoličných úradníkov zotrvať v mieste výkonu svojej funkcie aj počas trvania morovej epidémie.		
20	30. december 1738		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o uzavretí predmestí Budína z dôvodu šírenia morovej nákazy.		

inv. č.	dátum	inventárna jednotka	č. škatule
21	3. apríl 1739		1
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o uzavretí hraníc s Rakúskom pred šírením moru.	
22	17. apríl 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o zákaze obyvateľov Trenčianskej, Turčianskej, Nitrianskej, Oravskej, Liptovskej a ďalších susedných stolíc cestovať do horných častí Uhorska.	
23	12. máj 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o uzavretí Budína z dôvodu zamedzenia šírenia moru.	
24	15. máj 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o protimorových opatreniach zavedených v Bratislave.	
25	26. máj 1739		
		Napomenutie Kráľovskej miestodržiteľskej rady určené protimorovým komisárom v obciach Topoľníky a Vrakuňa z dôvodu neplnenia ich pracovných povinností, keď neoverili zdravotné doklady.	
26	26. máj 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o uzavretí Pešti z dôvodu zamedzenia šírenia moru.	
27	30. máj 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o postavení stráží a dôslednej kontrole osôb prichádzajúcich spoza rieky Váh.	
28	3. jún 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o postavení stráží a dôslednej kontrole osôb prichádzajúcich z územia Nitrianskej stolice.	
29	5. jún 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o opatreniach zavedených na zamedzenie šírenia moru z Nitrianskej stolice.	
30	5. jún 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o vybudovaní kordonálnej línie na riekach Váh a Hron, ktorá by od seba oddeľovala morom nakazené regióny.	
31	5. jún 1739		
		Sprievodný prípis Kráľovskej miestodržiteľskej rady o obmedzeniach zavedených na rakúsko-uhorskom pohraničí z dôvodu zamedzenia šírenia moru.	

inv. č.	dátum	inventárna jednotka	č. škatule
32	9. jún 1739		1
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o uzavretí Trnavy pred morom a spôsobe jej zásobovania.	
33	12. jún 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o zákaze prechodu Šaľou bez podrobenia sa zákonom stanovenej karanténe.	
34	12. jún 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o povinnosti vydávať zdravotné doklady v predpísanej forme.	
35	19. jún 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o udelení trestu smrti osobám, ktoré by pred ostatnými schovávali svoju nákazu.	
36	23. jún 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o zákaze prechodu Šaľou bez podrobenia sa zákonom stanovenej karanténe, ako aj o uzatvorení všetkých prechodov cez rieku Váh, počnúc Novým Mestom nad Váhom až po Sereď, cez ktorú však budú môcť ďalej pokračovať iba osoby, ktoré sa podrobili zákonom stanovenej karanténe v Šintave.	
37	23. jún 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o povinnosti miest a stolíc uhradiť zo svojej pokladnice škody, ktoré boli spôsobené ich obyvateľom v dôsledku prevencie morovej nákazy spálením oblečenia, posteľného prestieradla a ďalších domácich užitočností.	
38	26. jún 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o dočasnom zastavení lodnej dopravy na rieke Morava a vyšetrovaní tých, ktorí by sa tomuto nariadeniu priecili.	
39	3. júl 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o umožnení prechodu cez rakúsko-uhorské hranice osobám za účelom vykonania žatvy.	
40	8. júl 1739		
		Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o preskúmaní zdravotnej nezávadnosti tovarov (napr. látky, kože, vlna), ktoré boli do Hlohovca privezené alebo uskladnené počas májových trhov.	
41	31. júl 1739		
		Sprievodný prípis Kráľovskej miestodržiteľskej rady s mandátom Karola VI. o obmedzeniach zavedených na rakúsko-uhorskom pohraničí z dôvodu zamedzenia šírenia moru.	

inv. č.	dátum	inventárna jednotka	č. škatule
42	4. august 1739		1
	Sprievodný prípis Kráľovskej miestodržiteľskej rady o obmedzeniach zavedených na rakúsko-uhorskom pohraničí z dôvodu zamedzenia šírenia moru.		
43	8. august 1739		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o povinnosti vydávať zdravotné doklady v presne stanovenej forme.		
44	21. august 1739		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o uzavretí Trnavy pred morom a spôsobe jej zásobovania.		
45	5. september 1739		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o zákaze organizovať verejné trhy a vydať obchodníkom ich zdravotné doklady.		
46	2. október 1739		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o povinnosti stoličných úradníkov sledovať epidemiologickú situáciu.		
47	13. január 1740		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o uzavretí prechodov cez rieku Váh s výnimkou toho v Šali, cez ktorý bude možno prejsť po podrobení sa karanténe v Trnoveci nad Váhom, ďalej o ústupe moru v Hlohovci, Svätom Petrovi a Veľkom Lapáši a zrušení kordonálnej línie medzi Sokolovcami a Nitrianskou Stredou.		
48	5. február 1740		
	Sprievodný prípis Kráľovskej miestodržiteľskej rady s mandátom Karola VI. ohľadom zákazu svojvoľne prekračovať rakúsko-uhorské hranice.		
49	8. apríl 1740		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o zákaze vstupu do mesta Bratislava bez preukázania sa zdravotným dokladom.		
50	26. november 1740		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o zrušení kordonálnych línií v oblastiach, kde bola potlačená morová nákaza, ako aj povinnosti protimorových stráží naďalej v postihnutých oblastiach kontrolovať prichádzajúce osoby.		
51	30. december 1740		
	Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o bezplatobnom vydávaní zdravotných dokladov.		

52 31. december 1740 1
Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o stanovení prechodov cez rieku Ipeľ pre osoby prichádzajúce z Novohradskej (Zelené, Lučenec, Pösténypusztá a Balázské Ďarmoty) a Hontianskej stolice (Drégelypalánk, Vyškovce nad Ipľom a Leľa).

53 20. marec 1741
Intimát Kráľovskej miestodržiteľskej rady o postupnom rozvoľňovaní protimorových opatrení s výnimkou oblastí, v ktorých je mor stále prítomný (Sabolčská, Satmárska, Berežská, Zemplínska a Peštianska stolica).

b) Mandáty panovníka

54 12. december 1738
Mandát Karola VI. o protimorových opatreniach.

55 13. júl 1739
Mandát Karola VI. o povinnosti obyvateľov Uhorska podrobiť sa karanténe pred prechodom cez rakúske hranice.

56 21. júl 1739
Mandát Karola VI. o dočasnom zastavení lodnej dopravy na rieke Morava s výnimkou osôb disponujúcich právom rybolovu, ktorý však počas tohto obmedzenia môžu vykonávať iba dvakrát do týždňa.

57 18. august 1739
Mandát Karola VI. o umožnení dovozu sena a ďalších zásob cez hranice do Rakúska po podrobení sa karanténe.

2. Súpisy škôd

58 22. október 1740
Súpis škôd v dôsledku moru na území Hornoostrovného okresu Bratislavskej stolice (služný Ladislav Naszvady).

Sídla: Veľké Úľany, Hrubý Šúr, Nová Jelka, Kráľová, Krmeš, Opátsky Krmeš, Malý Šúr, Zonc, Kalinkovo, Trnávka, Dunajská Lužná, Ivanka pri Dunaji, Farná, Tomášov, Dolné Janíky, Nová Lipnica, Rohovce, Tonkovce, Eliášovce, Malinovo, Vlky, Rastice, Dolná Čela, Horná Čela, Most pri Bratislave, Šamorín, Veľká Paka, Dunakiliti, Podunajské Biskupice, Čilistov, Maslovce, Komárov, Nové Košariská, Kvetoslavov, Madaras, Hamuliakovo, Macov, Malá Paka, Horné Janíky, Čakany, Štvrtok na Ostrove, Tureň.

59 22. október 1740
Súpis škôd v dôsledku moru na území Dolnovonkajšieho okresu Bratislavskej stolice (služný František Andreánszky).

Sídla: Dolné Saliby, Dolné Lovčice, Diakovce, Sládkovičovo, Horné Saliby, Horné Lovčice, Vlčkovce, Hoste, Mostová, Hody, Malá Mača, Križovany nad Dudváhom, Stredný Čepeň, Modranka, Majcichov, Veľké Šúrovce, Veľké Brestovany, Veľká Mača, Tešedíkovo, Zeleneč, Sereď, Abrahám, Topoľnica, Matúškovo, Dolná Streda, Váhovce, Varov Šúr, Valtov Šúr, Vozokany, Čierny Brod, Žihárec, Zavar, Trstice.

60 22. október 1740

1

Súpis škôd v dôsledku moru na území Záhorského okresu Bratislavskej stolice (služny Štefan Pexa).

Sídla: Plavecký Štvrtok, Malacky, Kostolište, Jakubov, Záhorská Ves, Suchohrad, Jablonové, Rovnina, Pernek, Kuchyňa, Rohožník, Sološnica, Plavecké Podhradie, Plavecký Mikuláš, Plavecký Peter, Studienka, Gajary, Malé Leváre, Vysoká pri Morave, Zohor, Láb, Záhorská Bystrica, Stupava, Lozorno, Mást, Devínska Nová Ves, Devín, Dúbravka, Lamač, Borský Mikuláš, Buková, Borský Svätý Jur, Veľké Leváre, Moravský Svätý Ján, Borský Peter, Závod, Kuklov, Sekule, Lakšárska Nová Ves.

61 24. október 1740

Súpis škôd v dôsledku moru na území Dolnoostrovného okresu Bratislavskej stolice (služny Žigmund Szüllő).

Sídla: Dolné Topoľníky, Beketfa, Benkova Potôň, Dolná Potôň, Gabčíkovo, Čechová, Čechínska Potôň, Darnó, Orechová Potôň, Kostolná Gala, Horný Štál, Ohrady, Kisbodak, Malá Lúč, Lipót, Horná Potôň, Bodíky, Stará Gala, Horné Topoľníky, Póšfa, Püski, Dunaremete, Michal na Ostrove, Šuľany, Dunajská Streda, Tône, Dunajský Klátov, Horné Mýto, Vrakúň, Trhová Hradská, Zseli.

62 25. október 1740

Súpis škôd v dôsledku moru na území Hornovonkajšieho okresu Bratislavskej stolice (služny Peter Ghiláni).

Sídla: Senec, Nemecký Grob, Čataj, Igram, Slovenská Nová Ves, Voderady, Pavlice, Báhoň, Pác, Cífer, Ružindol, Krtvelíš, Hrnčiarovce nad Parnou, Biely Kostol, Špačince, Bohunice, Klčovany, Boleráz, Jaslovce, Dolná Krupá, Dolné Dubové, Biňovce, Horná Krupá, Trstín, Smolenická Nová Ves, Horné Orešany, Lošonec, Smolenice, Naháč, Dechtice, Horné Dubové, Paderovce, Suchá nad Parnou, Častá, Píla, Budmerice, Jablonec, Borová, Zvončín, Štefanová, Šelpice, Košolná, Malé Tŕnie, Dlhá, Dolné Orešany, Dubová, Cajla, Grinava, Viničné, Slovenský Grob, Chorvátsky Grob, Blatné, Kaplna, Veľké Šenkvice, Veľké Tŕnie, Reca, Vištuk, Bohdanovce nad Trnavou, Malý Biel, Boldog, Limbach, Kátlovce, Nová Dedinka, Pračany, Doľany, Jarná, Malé Šenkvice.

3. Účtovná dokumentácia

- 63 4. marec 1740 1
Účtovná evidencia dištriktuálneho stoličného pokladníka Františka Zohoriho (Zohory) ohľadom vyplácania miezd protimorovým komisárom a ich podriadeným zložkám umiestneným pri obciach Častá, Píla a Štefanová počas morovej epidémie v rokoch 1739 a 1740. K spisu sú priložené potvrdenky pre Štefana Orbána (1, 5-6), Petra Ghilániho (2), Andreja Gombošiho (3-4), Ladislava Haladu (7-8) a Pavla Biróciho (9-10).
- 64 14. marec 1740
Účtovná evidencia protimorových komisárov Ladislava Szeghyho (Szeghy), Juraja Drahoša (Drahos), Matej Tomanoviča (Tomanovics) a Andreja Gombošiho (Gombosy) ohľadom vyplácania miezd ich podriadeným zložkám počas morovej epidémie v rokoch 1739 a 1740.
- 65 6. máj 1741
Účtovná evidencia Žigmunda Szülóa (Szüllő), slúžneho Dolnoostrovneho okresu Bratislavskej stolice, ohľadom vyplácania miezd protimorovým komisárom a ich podriadeným zložkám počas morovej epidémie v rokoch 1739 a 1740. K spisu sú priložené potvrdenky pre Michala Boroša (1, 9, 12, 19, 25, 32, 37, 46-47), Jozefa Černého (2, 10, 34), Juraja Haxera (3, 20, 36, 43), Jána Gyóriho (4, 14-17, 31, 36, 41), Antona Salixa (5, 7), Juraja Stermenského (6, 8, 21-22, 27), Františka Hegyiho (11, 18, 26, 35, 39), Imricha Čilingha (13, 28, 40), Ladislava Benkoviča (23-24), Jána Szabóa (29), Pavla Boroša (30), Michala Nagya (33), Adama Kondého (38, 44), Imricha Kondého (42) a Andreja Aranylábiho (45) a tiež extrakt rozhodnutí prijatých na čiastkovom stoličnom zhromaždení, ktoré sa konalo 14. júla 1739 v Galante (48).
- 66 20. február 1742
Účtovná evidencia Františka Andreánskeho (Andreanszky), slúžneho Dolného vonkajšieho okresu Bratislavskej stolice, ohľadom vyplácania miezd protimorovým komisárom a ich podriadeným zložkám počas morovej epidémie v rokoch 1739 a 1740. K spisu sú priložené potvrdenky pre Andreja Gombošiho (1, 19, 53, 63, 77, 79), Ladislava Szeghyho (2, 11, 13, 18, 22, 25, 33-34, 37, 47, 57, 62), Petra Ghilániho (3), Andreja Čóku (4, 23, 39, 50, 67), Mateja Tomanoviča (5, 10, 17, 30, 38, 43, 55, 61), Lazára Majténihho (6, 16, 24), Imricha Majténihho (6, 12, 27), Antona Salixa (7), Andreja Aranylábiho (8), Ladislava Rotha (9, 15), Juraja Drahoša (14, 32, 35, 49, 58-59), Pavla Tarkóa (21), Jozefa Kuklenika (26, 36, 41, 44, 54, 60) Imricha Čibu (29, 31), Františka Nagya (42, 51, 66), Jozefa Morvaiho (45, 52, 63), Imricha Paxiho (46, 56), Jána Lánička (48, 65, 76), Andreja Budaja (71), Martina Šuberku (72), Juraja Serera (73) a Štefana Čamakiho (78).
- 67 10. február 1745
Potvrdenka o príspevku pre Bratislavskú stolicu vo výške 1548 zlatých od Kráľovskej miestodržiteľskej rady.

4. Rôzne

68	1738-1739	1
	Zoznam protimorových opatrení zavedených na území Bratislavskej stolice.	
69	10. jún 1739	
	Inštrukcia s povinnosťami a kompetenciami protimorových komisárov pôsobiacich na území Bratislavskej stolice.	
70	3. november 1739	
	Správa Štefana Pexu (Pexa), slúžneho Záhorského okresu Bratislavskej stolice, ohľadom vykonaných protimorových opatrení.	
71	1739-1740	
	Záznam z vyšetrovania Kútčanov Petra Halemaka (Halämack) a Jána Šilku (Schilka), ako aj Jána Maderu (Magyera) zo Sekúl' z dôvodu nezákonného prekročenia uzavretých rakúskych a moravských hraníc.	
72	17. október 1740	
	Záznam z vyšetrovania stoličných úradníkov o aktuálnej epidemiologickej situácii v Trnave.	
73	21. október 1740, Trnava	
	Potvrdenie zdravotníckej komisie o potlačení morovej epidémie v Trnave.	

Menný register

A

Andreánszky František 59, 66
Aranylábi Andrej 65, 66

B

Benkovič Ladislav 65
Biróci Pavol 63
Boroš Michal 65
Boroš Pavol 65
Budaj Andrej 66

Č

Čamaki Štefan 66
Černý Jozef 65
Čiba Imrich 66
Čilingh Imrich 65
Čóka Andrej 66

D

Drahoš Juraj 64, 66

G

Ghiláni Peter 62, 63, 66
Gomboši Andrej 63, 64, 66
Győri Ján 65

H

Halada Ladislav 63
Halemak Peter 71
Haxer Juraj 65
Hegyí František 65

K

Karol VI. 15, 41, 48, 54, 55, 56, 57
Kondé Adam 65
Kondé Imrich 65
Kuklenik Jozef 66

L

Lánička Ján 66

M

Madera Ján 71
Majténi Imrich 66
Morvai Jozef 66

N

Nagy František 66
Nagy Michal 65
Naszvady Ladislav 58

O

Orbán Štefan 63

P

Paxi Imrich 66
Pexa Štefana 60, 70

R

Roth Ladislav 66

S

Salix Anton 65, 66
Serer Juraj 66
Stermanský Juraj 65
Szabó Ján 65
Szeghy Ladislav 64, 66
Szüllő Žigmund 61, 65

Š

Šilka Ján 71
Šuberka Martin 66

T

Tarkó Pavol 66
Tomanovič Matej 64, 66

Z

Zohori František 63

Miestny register

A

Abrahám 59

B

Báhoň 62

Baja 1

Balážske Ďarmoty 52

Beketfa 61

Benkova Potôň 61

Biely Kostol 62

Bíňovce 62

Blatné 62

Bodíky 61

Bohdanovce nad Trnavou 62

Bohunice 62

Boldog 62

Boleráz 62

Borová 62

Borský Mikuláš 60

Borský Peter 60

Borský Svätý Jur 60

Bratislava 24, 49

Budín 20, 23

Budmerice 62

Buková 60

C

Cajla 62

Cífer 62

Csongrád 1

Č

Čakany 58

Častá 62, 63

Čataj 62

Čečínska Potôň 61

Čechová 61

Čierny Brod 59

Čilistov 58

D

Darnó 61

Dechtice 62

Devín 60

Devínska Nová Ves 60

Diakovce 59

Dlhá 62

Doľany 62

Dolná Čela 58

Dolná Krupá 62

Dolná Potôň 61

Dolná Streda 59

Dolné Dubové 62

Dolné Janíky 58

Dolné Lovčice 59

Dolné Orešany 62

Dolné Saliby 59

Dolné Topoľníky 61

Dráva 8

Drégelypalánk 52

Dubová 62

Dúbravka 60

Dunajská Lužná 58

Dunajská Streda 61

Dunajský Klátov 61

Dunakiliti 58

Dunaremete 61

E

Eliášovce 58

F

Farná 58

G

Gabčíkovo 61

Gajary 60

Galanta 65

Grinava 62

H

Hamuliakovo 58

Hlohovec 40, 47

Horná Čela 58

Horná Krupá 62

Horná Potôň 61

Horné Dubové 62

Horné Janíky 58

Horné Lovčice 59

Horné Mýto 61

Horné Orešany 62

Horné Saliby 59

Horné Topoľníky 61

Horný Štál 61

Hoste 59

Hrnčiarovce nad Parnou 62

Hron 30

Hrubý Šúr 58

CH

Chorvátsky Grob 62

I

Igram 62

Ipeľ 52

Ivanka pri Dunaji 58

J

Jablonec 62

Jablonové 60

Jakubov 60

Jarná 62

Jaslovce 62

K

Kalinkovo 58

Kaplna 62

Kátlovce 62

Kecskemét 3, 10

Kisbodak 61

Klčovany 62

Komárov 58

Kostolište 60

Kostolná Gala 61

Košolná 62

Kráľová 58

Križovany nad Dudváhom 59

Krmeš 58

Krtvelíš 62

Kuchyňa 60

Kuklov 60

Kúty 71

Kvetoslavov 58

L

Láb 60

Lakšárska Nová Ves 60

Lamač 60

Leľa 52

Limbach 62

Lipót 61

Lošonec 62

Lozorno 60

Lučenec 52

M

Macov 58

Madaras 58

Majcichov 59

Malá Lúč 61

Malá Paka 58

Malacky 60

Malé Leváre 60

Malé Šenkvice 62

Malé Trnie 62

Malinovo 58

Malý Biel 62

Malý Šúr 58

Maslovce 58

Mást 60

Matúškovo 59

Michal na Ostrove 61

Modranka 59

Morava 38, 56, 71

Moravský Svätý Ján 60

Most pri Bratislave 58

Mostová 59

N

Naháč 62

Nemecký Grob 62

Nitrianska Streda 47

Nová Dedinka 62

Nová Jelka 58

Nová Lipnica 58

Nové Košariská 58

Nové Mesto nad Váhom 36

O

Ohrady 61
Opátsky Krmeš 58
Orechová Potôň 61

P

Pác 62
Paderovce 62
Pavlice 62
Pernek 60
Pešť 26
Petrovaradín 8
Píla 62, 63
Plavecké Podhradie 60
Plavecký Mikuláš 60
Plavecký Peter 60
Plavecký Štvrtok 60
Podunajské Biskupice 58
Pösténypuszta 52
Póšfa 61
Pračany 62
Püski 61

R

Rakúsko 7, 21, 31, 39, 41, 42, 48, 55, 57,
71
Rastice 58
Reca 62
Rohovce 58
Rohožník 60
Ravnina 60
Ružindol 62

S

Sedmohradsko 2, 4, 5, 12
Segedín 1
Sekule 60, 71
Senec 62
Sereď 36, 59
Sládkovičovo 59
Slavónia 8, 9, 10, 11
Slovenská Nová Ves 62
Slovenský Grob 62
Smolenice 62
Smolenická Nová Ves 62
Sološnica 60
Sriemske Karlovce 8

Sriemsko 10
Stará Gala 61
Stredný Čepeň 59
Studienka 60
Stupava 60
Subotica 1
Suchá nad Parnou 62
Suchohrad 60
Svätý Peter 47

Š

Šaľa 33, 36, 47
Šamorín 58
Šelpice 62
Šintava 36
Špačince 62
Štefanová 62, 63
Štvrtok na Ostrove 58
Šuľany 61

T

Tešedíkovo 59
Tomášov 58
Tonkovce 58
Topoľnica 59
Topoľníky 25
Tône 61
Trhová Hradská 61
Trnava 32, 44, 72, 73
Trnávka 58
Trnovec nad Váhom 47
Trstice 59
Trstín 62
Tureň 58

V

Vacov 13
Váh 27, 30, 36, 47
Váhovce 59
Valtov Šúr 59
Varov Šúr 59
Veľká Mača 59
Veľká Paka 58
Veľké Brestovany 59
Veľké Leváre 60
Veľké Šenkvice 62

Veľké Šúrovce 59
Veľké Trnie 62
Veľké Úľany 58
Veľký Lapáš 47
Viedeň 14
Viničné 62
Vištuk 62
Vlčkovce 59
Vlky 58
Voderady 62
Vozokany 59
Vrakúň 61
Vrakuňa 25
Vukovar 10
Vysoká pri Morave 60
Vyškovce nad Ipľom 52

Z

Záhorská Bystrica 60
Záhorská Ves 60
Zavar 59
Závod 60
Zelené 52
Zeleneč 59
Zohor 60
Zonc 58
Zseli 61
Zvončín 62

Ž

Žihárec 59

Štátny archív v Bratislave

Vecný register

D

dištriktuálny stoličný pokladník 63
Dolnoostrovny okres 61, 65
Dolnovonkajší okres 59, 66
dvorská zdravotnícka komisia 14

E

epidemiologická situácia 46, 72

H

Hornooostrovny okres 58
Hornovonkajší okres 62

I

inštrukcia 69

J

jarmok 13, 45

K

karanténa 3, 8, 9, 10, 11, 33, 36, 55, 57
kompenzácia škôd 37
kontrola osôb 3, 6, 8, 9, 10, 11, 22, 27, 28, 50
kontrola tovarov 40
kvitancie 63, 65, 66, 67

L

lodná doprava 38, 56

O

obchod 16

P

porušenie opatrení 13, 25, 71
prechod cez hranice 7, 39, 48, 49, 55, 57, 71
prechod cez rieku 36, 47, 52
protimorové opatrenia 2, 4, 5, 12, 14, 15, 18, 24, 31, 41, 42, 54, 68, 70
protimoroví komisári 25, 63, 64, 65, 66, 69

R

rozvoľňovanie opatrení 47, 53

S

sanitárny kordón 1, 30, 47, 50
schovávanie nákazy 35
služny 58, 59, 60, 61, 62, 65, 66, 70
správa 70
stolice
- Bratislavská 58, 59, 6, 61, 62, 67, 68, 69, 70
- Hontianska 52
- Liptovská 22
- Nitrianska 22, 29
- Novohradská 52
- Oravská 22
- Trenčianska 22
- Turčianska 22

stoličné zhromaždenie 65
stoliční úradníci 19, 46, 72
súpis škôd 58, 59, 60, 61, 62

T

trest smrti 35

U

uzatvorenie hraníc 21
uzatvorenie mesta 20, 23, 26, 32, 44

Ú

účty 63, 64

V

vojsko 6, 8, 9, 11
vyšetrovanie 71, 72

Z

Záhorský okres 60, 70
zákaz cestovania 22
zber úrody 7, 39
zdravotné strediská 17
zdravotnícka komisia 73
zdravotný doklad 6, 16, 25, 34, 43, 45, 49, 51

Štátny archív v Bratislave

© Ministerstvo vnútra SR Štátny archív v Bratislave

Názov archívnej pomôcky: Morové spisy

Časové rozpätie: 1738 – 1740 (1745)

Druh pomôcky: inventár

Pomôcku vypracoval: Mgr. Ľuboš Janaček

Úvod napísal: Mgr. Ľuboš Janaček

Registre vytvoril: Mgr. Ľuboš Janaček

Počet strán: 20 s.

Počet exemplárov: 3

Rok vyhotovenia: 2021

Pomôcku schválil: PhDr. Lenka Pavlíková PhD.

Evidenčné číslo: